

תנו רבנן: כתיב: "ושמחת בחגך" – לרבות כל מיני שמחות לשמחה!

ומשמע שלא נצטוונו אלא בשמחה, שיהיה לנו בשר לאכול, ולא בהקרבת קרבן מיוחד לשמחה. ולכן אפשר לצאת ידי חובת שמחה גם בבשר נדרים ונדבות.⁽⁶⁾

מכאן אמרו חכמים: ישראל יוצאין ידי חובתן במצוות שמחה בחג, בנדרים ונדבות ובמעשר בהמה.

וחכמים יוצאים ידי חובת שמחה, בחטאת באשם ובבכור ובחזה ושוק.

יכול יצא ידי חובת שמחה אף בעופות ובמנחות?

תלמוד לומר: "ושמחת בחגך".

ב-ח הקיש הכתוב שמחה לחגיגה, כדי ללמדך: מי שחגיגה באה מהם יוצאים בהם ידי שמחה, יצאו אלו – עופות ומנחות – שאין חגיגה באה מהם, שהרי בחגיגה נאמר: "חלב חגי", ובעופות ומנחות אין חלב.

רב אשי אמר: מ"ושמחת בחגך" נפקא: יצאו אלו, בשר עופות ושיירי מנחות, שאין בהן באכילתן שמחה.

ומקשינן: ורב אשי, האי "בחגך" – מאי עביד ליה?

ומפרשינן: ההוא קרא "בחגך" – לכדרב דניאל בר קטינא!

דאמר רב דניאל בר קטינא אמר רב: מניין שאין נושאין נשים במועד?

שנאמר: "ושמחת בחגך" – בחגך, ולא באשתך! והיינו, שלא יניח את שמחת הרגל ויעסוק בשמחת אשתו [מועד קטן ח ב].

מתניתין

א. מי שיש לו אוכלים מרובים [שהיו סמוכים עליו הרבה אנשים להאכילם בשר בחג], והיו לו נכסים מועטים – הרי זה מביא קרבנות שלמים [חגיגה] מרובים כפי האוכלים, ועולות ראייה מועטות.

ב. מי שיש לו נכסים מרובים ואוכלין מועטין – הרי זה מביא עולות ראייה מרובות, [דכתיב: שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך. איש כמתנת ידו – כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך], ושלמים לחגיגה מועטין, כדי שלא יביא את בשר הקדשים שיוותרו לידי פסול [מאירי].